

ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Актуальність теми дослідження. Проблема залучення людини до політичного життя тільки зараз і починає набувати рис справжньої, а не фіктивної політичної соціалізації. Без дослідження особливостей цього процесу практика виховання громадянина не може бути ані стабільною, ані ефективною.

Мета дослідження. Теоретичний аналіз процесу політичної соціалізації особи і роль відповідних інститутів соціалізації як взагалі, так зокрема в сучасному українському суспільстві. Визначення рівнів формування політичної зрілості та відповідальності особи в процесі соціалізації.

Предмет дослідження. Політична соціалізація як об'єктно-суб'єктивний процес політичного становлення особи на різних етапах її громадянської еволюції.

Політична соціалізація – це безперервний процес, який починається у ранньому дитячому віці й триває усе життя людини. Його зміст утворюють набуття та втрати індивідом тих або інших політичних якостей. Які з них людина набуває, а які втрачає – це багато в чому обумовлюється особливостями буття на кожному з етапів її життєвого шляху. Окремим випадком політичної соціалізації є політичне виховання – процес цілеспрямованого та систематичного впливу на політичну свідомість та політичну поведінку громадян з метою формування в них певних політичних якостей. Цілеспрямованість і систематичність – два головних чинники, які вирізняють політичне виховання із загального контексту політичної соціалізації. Головне завдання політичного виховання – укорінювати у свідомості та поведінці людини пануючих в даній системі політичних цінностей, норм, орієнтацій та зразків, розповсюджувати певний тип політичної культури. Політичне виховання містить два компоненти: раціональний та емоційний. Раціональний компонент полягає у передачі необхідної політичної інформації, формуванні певної системи політичних знань. Він втілюється у політичній освіті. Будь-яка політична організація намагається забезпечити необхідний для свого самозбереження та саморозвитку мінімум знань у своїх членів. Внаслідок цього вона вимушена створювати свою систему політичної освіти. Емоційний компонент політичного виховання зводиться до вироблення певного ставлення до політичних об'єктів та явищ і пов'язаний з формуванням сталих емоційних переважень людей у політичній сфері, які часом діють незалежно від свідомості. Дійовим засобом політичного емоційного виховання є різні ритуали: урочисті збори; вручення нагород, паспортів, паради, походи, демонстрації, вшанування, святкування ювілеїв.

Політичні цінності мають великий вплив на політичний процес та виступають інтегративною основою для великих і малих соціальних груп. Періоди різних революційних перетворень супроводжуються істотними змінами в масовій свідомості, заміною ціннісних домінант. Ці процеси спонукають населення до скепсису, вносять безлад у формування мотивів, передусім у молоді. Політичні цінності є продуктом політичного досвіду в конкретній культурі, мають свої відмінності в різних суспільствах та відбивають сутність політичного життя певного суспільства, його конкретний спосіб життя, тому вони є відносними, а не абсолютними. Зміни суспільних відносин супроводжуються ціннісною поляризацією політичної свідомості населення, загостренням протистояння і боротьби між прихильниками тих цінностей, що сформувалися в минулому і тими, що зароджуються сьогодні. Рівень політичної культури є показником прийняття і засвоєння демократичних цінностей. Вважається, що чим вищий рівень значимості в суспільній свідомості демократичних цінностей і свобод, тим вищим повинен бути рівень політичної активності, тим цивілізованішим повинен бути характер взаємодії громадян з владою. І навпаки, низька оцінка значимості демократичних прав і свобод викликає у значної частини населення апатію та віддалення від політичної сфери [3, с.8].

В умовах формування громадянського суспільства в Україні політична соціалізація студентства стає невід'ємною частиною навчально-виховного процесу в будь-якому вищому навчальному закладі країни. Це диктує необхідність вироблення єдиних теоретико-методологічних і практико-орієнтованих підходів до організації й педагогічного забезпечення цього процесу в системі вищої освіти. Разом із професійною підготовкою питання громадянського становлення й політичної культури майбутніх громадянських лідерів набувають першочергового значення для забезпечення громадянського миру й економічного процвітання Української держави.

Сьогодні відбувається значний розвиток молодіжної політики як такої соціальної політики держави стосовно підростаючого покоління, яка допоможе молоді активно включитися в доросле життя.

Висновок. Проблема політичної соціалізації молоді стає все більш актуальною для України. Якщо старі політичні цінності виявилися зруйнованими, то нові демократичні цінності, а також особистісні ідентичності, поки що не сформовані. Тут необхідно звернутися до політичної соціалізації, головним завданням якої є формування політично активної особистості через виконання основних принципів політичної соціалізації, найважливішими з яких є орієнтація на демократичну правову, самостійну державу; національне, патріотичне виховання молодого покоління, забезпечення умов для участі у політичному житті суспільства; створення умов для розвитку міжнародних молодіжних контактів; цілеспрямоване формування молодого покоління української політичної еліти.

Список використаних джерел

1. Теорія політичної соціалізації: особливості розвитку. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/17463/>
2. Політична соціалізація як політико-культурний процес. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/15699/>
3. Політична соціалізація молоді в умовах трансформації суспільства: порівняльний аналіз міжнародного і українського досвіду. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50595116.pdf>
4. Політологічний словник: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. М.Ф. Головатого та О.В. Антонюка. К., 2005.
5. Політична соціалізація студентської молоді: сутнісні характеристики, особливості, тенденції. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/7861/1/26.pdf>